

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาคู่มือการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 สร้างและพัฒนาพัฒนาคู่มือการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีต่อคู่มือการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 สร้างและพัฒนาคู่มือการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1

1. ศึกษาสาระสำคัญทางทฤษฎี

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดรูปแบบคู่มือการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความเป็นมาของการพัฒนาคู่มือการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1

ส่วนที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษา

ส่วนที่ 3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 4 หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ส่วนที่ 5 บทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

**2. กำหนดกรอบการสร้างความร่วมมือการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอ
โพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ในส่วนที่ 5 บทบาท
หน้าที่และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา**

คณะผู้ศึกษากำหนดกรอบของคู่มือฯ โดยใช้วิธีการระดมสมองของคณะกรรมการ
สมาคมครูอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จำนวน 35 คน เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
รายละเอียดแสดงในภาคผนวก และสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan: P)

1.1 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

1.1.1 วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 กำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับ

สภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน

1.1.3 จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย

1.1.4 กำหนดตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดที่บอกถึงสภาพหรือคุณสมบัติในแต่ละ

มาตรฐาน

1.1.5 กำหนดระดับคุณภาพที่ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาและตัดสินคุณภาพของ

แต่ละตัวบ่งชี้

1.1.6 กำหนดแนวทางการดำเนินงาน

1.1.7 กำหนดระยะเวลาดำเนินงาน

1.1.8 กำหนดงบประมาณ

1.1.9 กำหนดผู้รับผิดชอบ

1.1.10 ร่วมประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

- 1.2 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 1.2.1 ประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 1.2.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน
  - 1.2.3 กำหนดทิศทางการทำงานดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ผลลัพธ์และผลผลิตหลัก
  - 1.2.4 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนปฏิบัติการประจำปีกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 1.2.5 วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ดำเนินการตามแผน (Do: D)
  - 2.1 ดำเนินการตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ
  - 2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร
  - 2.3 ดูแล กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผน
3. การตรวจสอบและประเมินผล (Check: C)
  - 3.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินตนเอง
  - 3.2 ประชุมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา
    - 3.3 กำหนดกรอบการประเมินตนเอง โดยศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป นโยบาย แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การจัดสรรทรัพยากร ผลสัมฤทธิ์ จุดเด่นและจุดด้อย
    - 3.4 กำหนดกระบวนการ/วิธีการประเมินตนเอง ได้แก่ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บเครื่องมือ ระบบการจัดเก็บข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
    - 3.5 กำหนดเกณฑ์ในการประเมินตนเองของแต่ละมาตรฐาน
    - 3.6 เก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบการประเมินที่กำหนด
    - 3.7 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมิน
    - 3.8 สรุปผลการประเมิน จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา

4. การปรับปรุงและพัฒนา (Act: A)
  - 4.1 นำผลการประเมินไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
  - 4.2 นำผลการประเมินไปตั้งเป้าหมายในการพัฒนาในปีต่อไป
  - 4.3 จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

3. ปรับปรุงกรอบของบทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คณะผู้ศึกษาได้นำกรอบที่ได้จากการระดมสมองของคณะกรรมการสมาคมครูโรงเรียนอำเภอโพธิ์ประทับช้าง มาจัดหมวดหมู่ให้มีความเหมาะสม ไม่ซ้ำซ้อน เมื่อปรับปรุงกรอบแนวคิดแล้วนำไปสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็น โดยสร้างเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แล้วนำไปสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 38 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 372 คน คัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์ได้จำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.26 ของแบบสอบถามทั้งหมด สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการวางแผน (Plan: P)

รายการ	เห็นด้วย (N = 306)		การ แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
1. การวางแผน (Plan: P)			
1.1 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา			
1.1.1 วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา จากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	241	78.76	นำไปใช้
1.1.2 กำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐาน การศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและ ความต้องการของชุมชน	275	89.87	นำไปใช้
1.1.3 จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย	268	87.58	นำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	เห็นด้วย (N = 306)		การ แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
1.1.4 กำหนดตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดที่บอกลักษณะหรือคุณสมบัติในแต่ละมาตรฐาน	254	83.01	นำไปใช้
1.1.5 กำหนดระดับคุณภาพที่ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาและตัดสินคุณภาพของแต่ละตัวบ่งชี้	259	84.64	นำไปใช้
1.1.6 กำหนดแนวทางการดำเนินงาน	279	91.18	นำไปใช้
1.1.7 กำหนดระยะเวลาดำเนินงาน	268	87.58	นำไปใช้
1.1.8 กำหนดงบประมาณ	261	85.29	นำไปใช้
1.1.9 กำหนดผู้รับผิดชอบ	266	86.93	นำไปใช้
1.1.10 ร่วมประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ	298	97.39	นำไปใช้
1.2 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1.2.1 ประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	297	97.06	นำไปใช้
1.2.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน	271	88.56	นำไปใช้
1.2.3 กำหนดทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ผลลัพธ์และผลผลิตหลัก	246	80.39	นำไปใช้
1.2.4 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนปฏิบัติการประจำปีกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	232	75.82	นำไปใช้
1.2.5 วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	218	71.24	นำไปใช้

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยทุกรายการ กับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้าน การวางแผน (Plan: P) โดยเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า เห็นด้วยมากที่สุดในการร่วมประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ร้อยละ 97.39 รองลงมาได้แก่ การประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 97.06 และการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ร้อยละ 91.18 ตามลำดับ ดังนั้นจึงนำไปใช้ในส่วนของบทที่ 5 ของคู่มือฯ ได้ทุกรายการ

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านดำเนินการตามแผน (Do: D)

รายการ	เห็นด้วย (N = 306)		การแปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
2. ดำเนินการตามแผน (Do: D)			
2.1 ดำเนินการตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ	285	93.14	นำไปใช้
2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสนับสนุนทรัพยากร	292	95.42	นำไปใช้
2.3 ดูแล กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผน	254	83.01	นำไปใช้

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยทุกรายการ กับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้าน การดำเนินการตามแผน (Do: D) โดยเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า เห็นด้วยมากที่สุดในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสนับสนุนทรัพยากร ร้อยละ 95.42 รองลงมาได้แก่ ดำเนินการตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ร้อยละ 93.14 และดูแล กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนงาน ร้อยละ 83.01 ตามลำดับ ดังนั้นจึงนำไปใช้ในส่วนของบทที่ 5 ของคู่มือฯ ได้ทุกรายการ

ตารางที่ 3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check: C)

รายการ	เห็นด้วย (N = 306)		การแปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
3. การตรวจสอบและประเมินผล (Check: C)			
3.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินตนเอง	286	93.46	นำไปใช้
3.2 ประชุมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา	294	96.08	นำไปใช้
3.3 กำหนดกรอบการประเมินตนเอง โดยศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป นโยบาย แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การจัดสรรทรัพยากร ผลสัมฤทธิ์ จุดเด่นและจุดด้อย	275	89.87	นำไปใช้
3.4 กำหนดกระบวนการ/วิธีการประเมินตนเอง ได้แก่ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บเครื่องมือ ระบบการจัดเก็บข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	271	88.56	นำไปใช้
3.5 กำหนดเกณฑ์ในการประเมินตนเองของแต่ละมาตรฐาน	251	82.03	นำไปใช้
3.6 เก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบการประเมินที่กำหนด	239	78.10	นำไปใช้
3.7 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมิน	225	73.53	นำไปใช้
3.8 สรุปผลการประเมิน จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา	229	74.84	นำไปใช้

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยทุกรายการ กับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check: C) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เห็นด้วยมากที่สุด ในการร่วมประชุมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 96.08 รองลงมาได้แก่ ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินตนเอง ร้อยละ 93.46 และร่วมกำหนดกรอบการประเมินตนเอง โดยศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป นโยบาย แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การจัดสรรทรัพยากร ผลสัมฤทธิ์ จุดเด่นและจุดด้อย ร้อยละ 89.87 ตามลำดับ ดังนั้นจึงนำไปใช้ในส่วนของบริษัท 5 ของคู่มือฯ ได้ทุกรายการ

ตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act: A)

รายการ	เห็นด้วย (N = 306)		การแปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
4. การปรับปรุงและพัฒนา (Act: A)			
4.1 นำผลการประเมินไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข	249	83.37	นำไปใช้
4.2 นำผลการประเมินไปตั้งเป้าหมายในการพัฒนาในปีต่อไป	236	77.12	นำไปใช้
4.3 จัดทำข้อมูลสารสนเทศ	149	48.69	ตัดทิ้ง

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย 2 รายการ และไม่เห็นด้วย 1 รายการ กับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act: A) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เห็นด้วยมากที่สุด ในการนำผลการประเมินไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ร้อยละ 83.37 รองลงมาได้แก่ การนำผลการประเมินไปตั้งเป้าหมายในการพัฒนาในปีต่อไป ร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนาการมีส่วนร่วม นำมาสังเคราะห์ สามารถสรุปได้ดังนี้ (N = 306)

1. คัดเลือกผู้ที่จะมาทำงานเป็นคณะกรรมการของสถานศึกษา และปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ อย่างเคร่งครัด (จำนวน 127 คน)
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ว่าตนเองควรจะทำอะไร ทำอย่างไร และทำเพื่ออะไร สถานศึกษาจึงควรให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวน 119 คน)
3. บุคคลที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการ ส่วนใหญ่ได้รับการขอร้องจากสถานศึกษา มากกว่าได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ จึงควรมีการคัดเลือกบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (จำนวน 95 คน)
4. วิธีการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการยังขาดทักษะและประสบการณ์ เช่น ทักษะการประชุมตัดสินใจ การทำงานเป็นทีม เป็นต้น ควรมีการให้ความรู้วิธีการทำงานเป็นทีม เป็นผู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลที่เกิดขึ้น (จำนวน 93 คน)
5. ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษาแก่คณะกรรมการสถานศึกษา (จำนวน 88 คน)
6. อบรมเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นประจำต่อเนื่อง (จำนวน 84 คน)
7. ให้คณะกรรมการสถานศึกษา ได้ศึกษาคู่มือการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้าใจอย่างละเอียด (จำนวน 80 คน)
8. จัดศึกษาดูงานร่วมกัน ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะครู ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน พร้อมทั้งจะพัฒนาโรงเรียนอย่างแท้จริง (จำนวน 77 คน)
9. ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นประจำ อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง (จำนวน 74 คน)

10. มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง (จำนวน 71 คน)
11. โรงเรียนให้ความสำคัญแก่คณะกรรมการสถานศึกษาอย่างแท้จริง โดยไม่คิดว่าคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นเพียงผู้สนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษาเท่านั้น (จำนวน 65 คน)
12. สถานศึกษาควรสร้างความรู้ความเข้าใจกิจการของสถานศึกษา และกระตุ้นให้ชุมชนเกิดความตระหนักในหน้าที่ ที่ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา (จำนวน 64 คน)
13. ควรจัดสวัสดิการให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาตามความเหมาะสม (จำนวน 61 คน)
14. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริม พัฒนา สนับสนุนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น การจัดอบรม สัมมนา การมอบ รางวัลแก่กรรมการสถานศึกษาดีเด่น เป็นต้น (จำนวน 61 คน)
15. ควรจัดสรรค่าตอบแทนให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น ค่าตอบแทน ในการประชุม ค่าตอบแทนรายปี เป็นต้น (จำนวน 55 คน)
16. โรงเรียนให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ แก่คณะกรรมการสถานศึกษาอย่าง จริงใจ เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ช่วยเหลือสนับสนุนเผยแพร่ผลงานหรือสินค้า ที่กรรมการสถานศึกษาจัดทำขึ้น (จำนวน 52 คน)
17. สร้างความภาคภูมิใจ ยกย่อง เชิดชูเกียรติแก่คณะกรรมการสถานศึกษา เช่น มอบเกียรติบัตรให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา มอบโล่เชิดชูเกียรติให้กับกรรมการสถานศึกษา ดีเด่น เป็นต้น (จำนวน 50 คน)
18. สร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวแก่คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อความร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียน (จำนวน 49 คน)
19. โรงเรียนจะต้องสร้างผลงานให้ชุมชนเกิดความศรัทธา เช่น มีผลงานดีเด่นทาง วิชาการหรือกีฬา สร้างเด็กให้เป็นเด็กดี มีคุณธรรม มีความประพฤติที่ดี (จำนวน 47 คน)
20. คณะครูและบุคลากรของโรงเรียนจะต้องเป็นประพฤติตนแบบอย่างที่ดี ต่อ บุคคลทั่วไป (จำนวน 42 คน)
21. คณะครูและบุคลากรของโรงเรียน จะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาผู้เรียน และโรงเรียน อย่างเต็มความสามารถ (จำนวน 38 คน)

22. โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ เช่น ช่วยเหลืองาน หรือร่วมงานที่ชุมชนจัดขึ้น ทั้งงานของบุคคลในชุมชน และงานส่วนรวมของชุมชน เป็นต้น (จำนวน 32 คน)

4. จัดทำ (ร่าง) คู่มือฯ

ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3 และส่วนที่ 4 ได้จากการศึกษาเอกสารและเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 5 ได้จากกระบวนการระดมสมองของคณะกรรมการสมาคมครูอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จำนวน 35 คน และนำไปสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 38 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 372 คน

5. นำ (ร่าง) คู่มือฯ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม

นำ (ร่าง) คู่มือฯ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสม ก่อนจัดทำเป็นคู่มือฯ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงคู่มือฯ สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 5 ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือฯ

ที่	รายการ	N = 5		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านเนื้อหาสาระ	4.27	0.49	มาก
2	ด้านภาษา	4.15	0.22	มาก
3	ด้านรูปเล่ม	4.47	0.38	มาก
4	ด้านคุณค่าที่ได้รับ	4.31	0.31	มาก
	รวม	4.29	0.34	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า (ร่าง) คู่มือฯ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6 ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือฯ
ด้านเนื้อหาสาระ

ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					N = 5		ระดับความ เหมาะสม
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	
1	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4	4	5	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2	เนื้อหาเหมาะสมกับผู้ใช้	4	4	4	5	5	4.40	0.55	มาก
3	สร้างความสนใจ	4	3	4	4	5	4.00	0.71	มาก
4	เน้นประเด็นสำคัญของการ มีส่วนร่วม	4	3	5	4	5	4.20	0.84	มาก
5	เรียงลำดับขั้นตอนการ เรียนรู้จากง่ายไปหายาก	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
6	สอดคล้องกับความต้องการของ สถานศึกษา	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
เฉลี่ยรวม							4.27	0.49	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า คู่มือฯ ด้านเนื้อหาสาระ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่ 1 ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 7 ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือฯ
ด้านภาษา

ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					N = 5		ระดับความ เหมาะสม
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	
1	ภาษาที่ใช้สื่อความหมาย เข้าใจง่าย	4	4	4	4	4	4	0.00	มาก
2	ใช้ภาษาถูกต้อง	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
3	ภาษาที่ใช้มีความกะทัดรัด และชัดเจน	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
4	ภาษาที่ใช้เหมาะสม กับผู้ใช้คู่มือ	4	4	5	4	4	4.20	0.45	มาก
		เฉลี่ยรวม					4.15	0.22	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า (ร่าง) คู่มือฯ ด้านภาษา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 8 ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือฯ
ด้านรูปเล่ม

ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					N = 5		ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	
1	ขนาดรูปเล่มมีความสะดวกในการนำไปใช้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2	รูปเล่มสวยงาม ไร้ความสนใจ	4	4	4	5	5	4.40	0.55	มาก
3	รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา น่าสนใจ	4	3	4	4	5	4.00	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม							4.47	0.38	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า (ร่าง) คู่มือฯ ด้านรูปเล่มในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 1 ขนาดรูปเล่มมีความสะดวกในการนำไปใช้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 9 ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือฯ
ด้านคุณค่าที่ได้รับ

ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					N = 5		ระดับความคิดเห็น
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	
1	ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษา	4	4	4	5	5	4.40	0.55	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					N = 5		ระดับความคิดเห็น
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	
2	ส่งเสริมให้คณะกรรมการ สถานศึกษานำคู่มือไปใช้ ในการดำเนินงานระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
3	สามารถนำไปใช้ก่อให้เกิด ประโยชน์ได้จริง ในสถานศึกษา	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
4	คณะกรรมการเข้าใจ บทบาทการมีส่วนร่วม ต่อระบบประกันคุณภาพ การศึกษามากขึ้น	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5	มีประโยชน์คุ้มค่าสำหรับ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้คู่มือ	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
6	ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา แก่ผู้ใช้ได้ดี	4	4	4	4	4	4.00	0.00	มาก
7	สามารถนำไปใช้ได้ง่าย และสะดวกได้ผลตาม จุดมุ่งหมาย	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
เฉลี่ยรวม							4.31	0.31	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า (ร่าง) คู่มือฯ ด้านคุณค่าที่ได้รับ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น คณะกรรมการเข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วม ต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนา (ร่าง) คู่มือฯ นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ สามารถสรุปได้ดังนี้ (N = 5)

1. ควรเพิ่มหัวข้อ ภาคผนวก ไว้ในหน้า สารบัญ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนาการมีส่วนร่วม ข้อ 2

ข้อความขาดความสมบูรณ์ (หน้า 38)

3. การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล (หน้า 12)
4. ตัวหนังสือบางหน้าไม่ชัดเจน มีลักษณะเป็นเงาซ้อนทับ ทำให้อ่านยาก

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะดังกล่าว ทั้ง 4 ข้อ แล้วนำไปจัดทำคู่มือฯ (ฉบับสมบูรณ์)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีต่อคู่มือการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1

ผลการสอบถามความเหมาะสมของคู่มือฯ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน ของโรงเรียนอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จากโรงเรียนทั้งหมด 38 โรงเรียน จำนวน 38 คน คณะผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือฯ

ตารางที่ 10 ผลการสอบถามผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือฯ

ที่	รายการ	N = 38		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D	
1	ด้านเนื้อหาสาระ	4.36	0.59	มาก
2	ด้านภาษา	4.34	0.61	มาก
3	ด้านรูปเล่ม	4.56	0.59	มากที่สุด
4	ด้านประโยชน์การนำไปใช้	4.33	0.52	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.38	0.58	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีต่อคู่มือฯ ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านรูปเล่ม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 11 ผลการสอบถามผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือฯ ด้านเนื้อหาสาระ

ข้อ	รายการ	N = 38		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	เนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย	4.46	0.51	มาก
2	สาระสำคัญครอบคลุม ตามกรอบของ เนื้อหาที่กำหนดไว้	4.36	0.56	มาก
3	มีความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ	4.32	0.55	มาก
4	ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการประกัน คุณภาพการศึกษา แก่ผู้ใช้ได้ดี	4.32	0.67	มาก
5	ช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้คณะกรรมการ สถานศึกษาร่วมดำเนินการระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา	4.29	0.66	มาก
6	เนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมายการ ประกันคุณภาพการศึกษา	4.43	0.63	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.36	0.59	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบ
ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีต่อคู่มือฯ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.36$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 12 ผลการสอบถามผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือฯ ด้านภาษา

ข้อ	รายการ	N = 38		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ภาษาที่ใช้สื่อความหมายเข้าใจง่าย	4.32	0.61	มาก
2	ใช้ภาษาถูกต้อง	4.36	0.68	มาก
3	มีภาษาที่ใช้มีความกะทัดรัดและชัดเจน	4.36	0.56	มาก
4	ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับผู้ใช้คู่มือ	4.32	0.61	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.34	0.61	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีต่อคู่มือฯ ด้านภาษา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 13 ผลการสอบถามผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือฯ ด้านรูปเล่ม

ข้อ	รายการ	N = 38		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D	
1	ขนาดรูปเล่มมีความสะดวกในการนำไปใช้	4.71	0.53	มากที่สุด
2	รูปเล่มสวยงาม ไร้ความสนใจ	4.57	0.55	มากที่สุด
3	รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ	4.39	0.63	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.56	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีต่อคู่มือฯ ด้านรูปเล่ม ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 14 ผลการสอบถามผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือฯ ด้านประโยชน์การนำไปใช้

ข้อ	รายการ	N = 38		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4.57	0.50	มากที่สุด
2	ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.29	0.55	มาก
3	มีประโยชน์คุ้มค่าสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้คู่มือ	4.21	0.50	มาก
4	ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา นำคู่มือไปใช้ในการดำเนินงานระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.32	0.48	มาก
5	มีความพึงพอใจในคู่มือการพัฒนา การมีส่วนร่วมฯ	4.25	0.52	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.33	0.52	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบ
ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีต่อคู่มือฯ ด้านประโยชน์การนำไปใช้ ในภาพรวมมีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับคุณภาพมาก ($\bar{X} = 4.33$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อ
มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา
ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนาคู่มือฯ (N = 38) คือ ตัวหนังสือบางหน้า
มีขนาดเล็กเกินไป ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปจัดทำคู่มือฯ (ฉบับ
สมบูรณ์) ดังแสดงไว้ในภาคผนวก